

Geactualiseerde Q&A'S n.a.v. verscherpte coronamaatregelen d.d. 14 december 2020

Versie 2. Publicatiedatum: 18 december 2020

1. Maatregelen, uitzonderingen en motivatie

Welke maatregelen gelden voor het funderend onderwijs?

- Het primair en voortgezet onderwijs gaan over op onderwijs op afstand in de periode van woensdag 16 december 2020 tot en met vrijdag 15 januari 2021.
- Uitzonderingen gelden voor de volgende groepen en gevallen:
 - alle onderwijsactiviteiten voor leerlingen in een examenjaar;
 - het afnemen van schoolexamens voor leerlingen in het voorexamenjaar, inclusief vwo 4;
 - praktijkgerichte lessen in het vmbo, vso en pro in alle leerjaren;
 - leerlingen in het primair onderwijs met één of twee ouders met een cruciaal beroep;
 - leerlingen in kwetsbare posities, waarbij de school samen met de gemeente bepaalt om welke individuele leerlingen het gaat. Hierbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor so, sbo en nieuwkomers.
- Voor het vso en het pro geldt dat het overgrote merendeel van de leerlingen praktijkgericht onderwijs volgt en/of zich in een kwetsbare positie bevindt. Dit betekent in de praktijk dat nagenoeg alle vso- en pro-scholen volledig open zijn en fysiek onderwijs hier de norm blijft.

Waarom worden deze maatregelen genomen?

- Na het stagneren van de daling van het aantal besmettingen begin december, is het aantal besmettingen in de afgelopen dagen weer dusdanig hoog geworden dat de zorg ernstig onder druk staat, waarbij ook de toegankelijkheid van andere behandelingen in het gedrang dreigt te komen.
- Deze maatregelen zijn erop gericht om het aantal contactmomenten en reisbewegingen te beperken en daarmee de verspreiding van het coronavirus terug te dringen.
- Het uitgangspunt is dat iedereen zoveel mogelijk thuis blijft en thuis werkt. Het sluiten van de kinderopvang en het organiseren van onderwijs op afstand dragen hieraan bij.
- De kinderopvang en het funderend onderwijs sluiten niet vanwege de besmettingsrisico's: het OMT wijst in zijn adviezen meermaals op het relatief beperkte aantal besmettingen dat op school plaatsvindt.

Voor wie gelden nu precies de uitzonderingen in het onderwijs?

- In algemene zin worden er uitzonderingen gemaakt om drie redenen:
 - voor examenleerlingen vanwege het belang van het examen en dat leerlingen zoveel mogelijk rust en regelmaat behouden om zich hierop voor te bereiden;
 - voorexamenleerlingen, inclusief vwo 4, om schoolexamens te maken.
 - praktijkgerichte lessen, omdat dit niet of nauwelijks vervangbaar is door afstandsonderwijs;
 - leerlingen in kwetsbare posities, bijvoorbeeld met een verhoogd extra risico op leerachterstanden of een onveilige thuissituatie.
- Hiermee gaat het om de volgende groepen en gevallen:
 - alle onderwijsactiviteiten voor leerlingen in een examenjaar;
 - het afnemen van schoolexamens voor leerlingen in het voorexamenjaar, inclusief vwo 4;

- praktijkgerichte lessen in het vmbo, vso en pro voor alle leerjaren; dit zijn de beroepsgerichte programma's, profielmodules en beroepsgerichte keuzevakken in het vmbo en de praktijkvakken in het vso en pro. Overige lessen, zoals gymlessen en CKV-lessen vallen niet onder praktijkgerichte lessen.
- leerlingen in het primair onderwijs met één of twee ouders met een cruciaal beroep.
- leerlingen in kwetsbare posities, waarbij de school samen met de gemeente bepaalt om welke individuele leerlingen het gaat. Hierbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor so, sbo en nieuwkomers.
- Voor het vso en het pro geldt dat het merendeel van de leerlingen praktijkgericht onderwijs volgt en/of zich in een kwetsbare positie bevindt. Dit betekent dat nagenoeg alle vso- en pro-scholen volledig open zijn en fysiek onderwijs hier de norm blijft.

Voor welke groepen leerlingen en voor welke gevallen moet de school nog steeds zijn geopend?

- Voor alle onderwijsactiviteiten voor leerlingen in een examenjaar;
- Voor het afnemen van schoolexamens voor leerlingen in het voorexamenjaar, inclusief vwo 4;
- Voor praktijkgerichte lessen in het vmbo, vso en pro in alle leerjaren; dit zijn beroepsgerichte programma's, profielmodules en beroepsgerichte keuzevakken op vmbo en praktijkvakken in het pro en vso;
- Voor leerlingen in het primair onderwijs met één of twee ouders met een cruciaal beroep;
- Voor leerlingen in kwetsbare posities, waarbij de school samen met de gemeente bepaalt om welke individuele leerlingen het gaat. Hierbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor so, sbo en nieuwkomers;
- Voor het vso en het pro geldt dat het overgrote merendeel van de leerlingen praktijkgericht onderwijs volgt en/of zich in een kwetsbare positie bevindt. Dit betekent in de praktijk dat nagenoeg alle vso- en pro-scholen volledig open zijn en fysiek onderwijs hier de norm blijft.

In hoeverre sluit het so en sbo?

- Alle scholen gaan in principe over op onderwijs op afstand.
- Scholen openen hun deuren wel voor leerlingen in een kwetsbare positie. De school bepaalt samen met de gemeente welke individuele leerlingen tot deze groep behoren.

Onder welke omstandigheden kan een school of vestiging alsnog sluiten voor examenleerlingen, praktijkgericht onderwijs of leerlingen in een kwetsbare positie?

- Dan gelden de afspraken van dit najaar voor tijdelijke schoolsluitingen.
- Een schoolbestuur kan uitsluitend besluiten tot een tijdelijke schoolsluiting in de volgende gevallen:
 - indien organisatorisch geen andere mogelijkheid bestaat, doordat teveel leraren ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is;
 - nadat de GGD een advies heeft uitgebracht over besmettingen op de school en de beperking van het verspreidingsrisico en dit advies het best opgevolgd kan worden via afstandsonderwijs.

Wanneer geldt een kind in het po en vo als kwetsbaar?

- Het is aan de school om samen met de gemeente te bepalen welke individuele leerlingen zich in een kwetsbare positie bevinden.
- Hierbij kan gedacht worden aan de volgende leerlingen en kenmerken:
 - Met grote achterstanden of een groot risico op achterstanden, waaronder bijvoorbeeld kleuters met een VE-indicatie, kinderen die thuis onvoldoende ondersteuning krijgen of geen digitale voorzieningen hebben;
 - Die bij de eerdere scholensluiting buiten beeld raakten of een grote achterstand hebben opgelopen;
 - Die vanwege de sociale/culturele/economische kwetsbaarheid van hun gezin extra aandacht behoeven, bijvoorbeeld leerlingen van ouders met armoede of financiële problemen, jonge mantelzorgers of kinderen uit erg kleinbehuide/grote gezinnen;
 - Die in een kwetsbare of mogelijk onveilige (pleeg)gezinssituatie zitten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kinderen die recent bij Veilig Thuis zijn gemeld, KOPP/KOV

kinderen voor zover dat bekend is, of thuiswonende kinderen met een kindbeschermingsmaatregel;

- Voor een verdere uitsplitsing van leerlingen met een aanvullende ondersteuningsbehoefte die zich in een kwetsbare positie kunnen bevinden wordt verwezen naar de Q&A over kwetsbare leerlingen in het so, sbo, vso en pro hieronder. Deze situaties kunnen zich ook voordoen in het reguliere primair en voortgezet onderwijs.

Wanneer is een kind in het so, sbo, vso en pro kwetsbaar? Wie bepaalt dat en hoe?

- Het is aan de school om samen met de gemeente te bepalen welke individuele leerlingen zich in een kwetsbare positie bevinden. Hierbij kunnen gemeenten in overleg met Jeugdhulpverleners, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en Gecertificeerde Instellingen.
- De leerlingen waar het om gaat, zijn meestal al bekend bij de scholen en de gemeenten. Zij zorgen er gezamenlijk voor dat leerlingen in een kwetsbare positie op school terecht kunnen.
- Er wordt daarbij bijzondere aandacht gevraagd voor leerlingen in het (v)so, sbo, pro en nieuwkomers. Maar ook een deel van de leerlingen in het regulier onderwijs, die gebruik maken van – extra - ondersteuning en begeleiding vanuit passend onderwijs, kunnen mogelijk als kwetsbaar worden aangemerkt. Scholen en gemeenten wordt gevraagd in ieder geval aandacht te hebben voor leerlingen:
 - Met een chronische ziekte en/of handicap.
 - Met psychiatrische problematiek.
 - Met een ontwikkelingsachterstand.
 - Die afhankelijk zijn van de opvang in instellingen.
 - Die in een kwetsbare of mogelijk onveilige (pleeg)gezinssituatie zitten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kinderen die recent bij Veilig Thuis zijn gemeld, KOPP/KOV kinderen voor zover dat bekend is, of thuiswonende kinderen met een kindbeschermingsmaatregel.
 - Die vanwege de sociale/culturele/economische kwetsbaarheid van hun gezin extra aandacht behoeven, bijvoorbeeld leerlingen van ouders met armoede of financiële problemen, jonge mantelzorgers of kinderen uit erg kleinbehuisde/grote gezinnen.
 - Met grote achterstanden of een groot risico op achterstanden, waaronder bijvoorbeeld kleuters met een VE indicatie, kinderen die thuis onvoldoende ondersteuning krijgen of geen digitale voorzieningen hebben.
 - Die bij de eerdere scholensluiting buiten beeld raakten of een grote achterstand hebben opgelopen.

Zijn scholen verplicht fysiek onderwijs te geven aan leerlingen die in een uitzonderingsgroep vallen?

- Alle onderwijsactiviteiten voor leerlingen in een examenjaar en praktijkgerichte lessen moeten op school plaatsvinden (verplichting).
- Leerlingen in het voorexamenjaar, inclusief vwo 4, voor wie in deze periode schoolexamens staan gepland, moeten deze schoolexamens op school maken (verplichting).
- Kwetsbare leerlingen krijgen ook op school fysiek onderwijs. Scholen bepalen samen met gemeenten, welke individuele leerlingen zich in kwetsbare posities bevinden.
 - In het geval dat er leerlingen in een kwetsbare positie zijn geïdentificeerd in het reguliere primair onderwijs en voortgezet onderwijs, wordt van scholen verwacht dat ze deze kinderen op school opvangen en zich tot het uiterste inspannen om continuïteit van fysiek onderwijs te bieden.
 - In het geval dat er leerlingen in een kwetsbare positie zijn geïdentificeerd in het speciaal (basis)onderwijs gebeurt deze continuïteit zo veel als mogelijk onder begeleiding van een bevoegd docent.
 - Het overgrote merendeel van de leerlingen in het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs volgt praktijkgerichte lessen en/of bevindt zich in een

kwetsbare positie, waardoor in de praktijk nagenoeg alle vso- en pro-scholen volledig open zijn en fysiek onderwijs hier de norm blijft.

- Voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciale beroepsgroep, geldt dat ouders een beroep kunnen doen op noodopvang bij de basisschool tijdens de reguliere schooltijden.
 - Als ouders met een cruciaal beroep zich beroepen op de noodopvang, is de school verplicht om deze leerlingen binnen reguliere onderwijstijden op te vangen.
 - De leerling wordt hierbij in ieder geval in staat gesteld hetzelfde afstandsonderwijs te volgen als de leerlingen vanuit huis doen. Ze loggen alleen vanuit een andere locatie (namelijk de school) in en werken op school onder begeleiding aan hun lessen en huiswerktaken. Dit hoeft niet onder begeleiding van een bevoegd docent te zijn.
- Leerlingen in open en gesloten residentiële instellingen blijven fysiek onderwijs ontvangen.
- In alle gevallen geldt dat niemand aan het onmogelijke gehouden is.

Moeten scholen fysiek onderwijs aanbieden aan examenleerlingen?

- Ja, het uitgangspunt is dat scholen fysiek onderwijs aanbieden aan examenleerlingen.
- Een school kan alleen ook voor deze leerlingen de school sluiten wanneer opvolging wordt gegeven aan de gezondheidsadviezen van de GGD, óf wanneer het om organisatorische maatregelen niet lukt om de school open te houden, doordat teveel leraren ziek zijn of in quarantaine moeten, en er geen vervanging beschikbaar is.

Moet een school tijdens de periode van schoolsluiting melding maken van verzuim?

- Zowel scholen in het primair als voortgezet onderwijs zijn verplicht om verzuim te melden als leerlingen niet deelnemen aan het voor hen georganiseerd onderwijs op afstand. Uitgangspunt hierbij is dat er sprake moet zijn van 'geregeld schoolbezoek', om aan de leerplichtwet 1969 te voldoen.
- Onder het 'geregeld schoolbezoek' wordt verstaan dat de leerling het onderwijsprogramma dat hem vanuit de school wordt aangeboden volledig volgt. Doet de leerling dat niet, dan is er sprake van verzuim.
- Zeker in deze tijd is het melden van verzuim van belang, om alle leerlingen goed in beeld te houden en hiermee de eventuele achterstanden zo klein mogelijk te houden.

Wat kan ik doen als ik mij zorgen maak om een leerling? Kan ik ook een melding doen als ik mij zorgen maak, maar aan de wettelijke verplichting van het melden van 16 uur in 4 weken nog niet is voldaan?

- Wanneer uw school constateert dat een leerling het programma niet volgt en de wettelijke meldingsplicht nog niet is ontstaan, maar u zich wel zorgen maakt om een leerling kan een school met het oog hierop een melding doen via het verzuimregister in de categorie 'overig verzuim'. De school en de leerplichtambtenaar stemmen met elkaar af hoe contact wordt gehouden met de leerling en zijn of haar ouders om tot een oplossing te komen.

Wat geldt er voor het vavo?

- Vavo-leerlingen zijn examenleerlingen en volgen, ook met de verscherpte maatregelen, fysiek onderwijs op de instelling.
- Het is van belang dat leerlingen in het examenjaar fysiek onderwijs krijgen om zich goed voor te bereiden op de examens.

Zijn leerlingen verplicht om naar school te komen als zij tot een uitzonderingsgroep behoren?

- Voor die leerlingen waarvoor een uitzondering geldt dat onderwijsactiviteiten op school moeten plaatsvinden, geldt dat die leerlingen verplicht zijn om naar school te komen. In dat geval is de reguliere leerplicht van kracht.
- Specifiek gaat het om examenleerlingen, praktijkgerichte vakken en leerlingen in het voorexamenjaar, inclusief vwo 4, voor wie in deze periode schoolexamens staan gepland.

- Fysiek naar school voor leerlingen in een kwetsbare positie gebeurt in overleg met leerling en - waar passend - ouders/verzorgers. Hiervoor geldt in ieder geval de verplichting het aangeboden onderwijsprogramma te volgen, dan wel thuis of op school.
- De huidige RIVM-richtlijnen over wanneer kinderen niet naar school mogen bij corona-gerelateerde klachten blijven van kracht.

De minister geeft aan dat praktijkgerichte lessen wel fysiek aangeboden worden tijdens de scholensluiting. Welke lessen in het vmbo vallen hieronder?

- Het vmbo kent naast algemeen vormende vakken ook beroepsgerichte programma's, profielmodules en beroepsgerichte keuzevakken, zoals Producteren, Installeren en Energie (PIE) of Circulair en duurzaam bouwen.
- Deze praktijkvakken lenen zich niet voor afstandsonderwijs.
- Tijdens de vorige scholensluiting is het onderwijs in deze vakken vaak bijna volledig stilgevallen.
- Om te voorkomen dat vmbo-leerlingen nog grotere achterstanden oplopen, blijven scholen deze vakken fysiek aanbieden.

Is het hele praktijkonderwijs open of alleen de praktijklessen van het praktijkonderwijs?

- Voor het praktijkonderwijs geldt dat het merendeel van de leerlingen praktijkgerichte lessen volgt en/of zich in een kwetsbare positie bevindt. Dit betekent dat nagenoeg alle vso en pro-scholen volledig open zijn en fysiek onderwijs hier de norm blijft.

Krijgen leerlingen in het vso ook fysiek onderwijs als ze geen praktijkgerichte lessen volgen?

- Ja, in het geval ze eindexamenleerlingen zijn of wanneer de school samen met de gemeente heeft bepaald dat het leerlingen in een kwetsbare positie betreft.

Mag een leerling stagelopen in branches die nog wel gewoon open zijn, zoals in de bouw?

- Verschillende branches zijn als gevolg van de maatregelen volledig of bijna volledig gesloten. Hier een stage volgen is waarschijnlijk niet mogelijk.
- Als een leerling stageloopt bij een bedrijf dat tijdens de verscherpte maatregelen nog wel open is, kan de stage voortgezet worden.
- Het bedrijf en de leerling moeten zich vanzelfsprekend wel houden aan de aangescherpte algemene maatregelen en eventuele specifieke maatregelen die gelden voor de sector.

Mogen kinderen in zogenaemde nieuwkomersklassen (primair onderwijs) of internationale schakelklassen (voortgezet onderwijs) naar school?

- Scholen met nieuwkomersklassen of internationale schakelklassen bepalen samen met de gemeente welke leerlingen zich in een kwetsbare positie bevinden voor wie het nodig is om fysiek onderwijs te organiseren. Zij hebben ook de mogelijkheid om ervoor te kiezen om alle leerlingen in de nieuwkomersklassen of internationale schakelklassen fysiek onderwijs te geven, als al deze leerlingen als kwetsbaar worden gezien. Deze mogelijkheid geldt voor:
 - Basisscholen, die verbonden zijn aan een asielzoekerscentrum;
 - Basisscholen, die 3 of meer nieuwkomersklassen hebben;
 - Internationale schakelklassen in het voortgezet onderwijs.

Hoe is het voor residentieel onderwijs geregeld?

- Scholen bij residentiële instellingen blijven in principe open. Het gaat hierbij om scholen verbonden aan open en gesloten jeugdzorginstellingen en justitiële jeugdinrichtingen.
- Juist voor deze jongeren is het belangrijk om structuur te hebben binnen hun integrale dagprogramma. Zij vallen daarom onder de uitzondering 'leerlingen in een kwetsbare positie'.

De minister geeft aan dat praktijkgerichte lessen wel fysiek aangeboden worden tijdens de scholensluiting. Welke lessen in het vmbo, praktijkonderwijs en vso vallen hieronder?

- Vmbo:

- De beroepsgerichte programma's, profielmodules en beroepsgerichte keuzevakken, zoals Producteren, Installeren en Energie (PIE) of Circulair en Duurzaam Bouwen.
- Praktijkonderwijs:
 - De praktijklessen, zoals koken, schoonmaken of groen.
- Voortgezet speciaal onderwijs:
 - De praktijklessen in het vso, zoals koken en/of schoonmaken.
 - De beroepsgerichte programma's en keuzevakken binnen het vso.

Waarom worden de praktijkgerichte lessen fysiek aangeboden?

- De praktijkgerichte lessen lenen zich niet voor afstandsonderwijs. Tijdens de vorige scholensluiting is het onderwijs in deze vakken nagenoeg volledig stilgevallen.
- Om te voorkomen dat leerlingen nog grotere achterstanden oplopen, worden deze vakken fysiek aangeboden.

Waarom krijgen leerlingen in het examenjaar fysiek onderwijs?

- De inzet is om centrale examens in 2021 door te laten gaan.
- Daarom is van belang dat leerlingen in het examenjaar fysiek onderwijs krijgen om zich met zoveel mogelijk rust en regelmaat goed voor te bereiden op het school- en/of centraal examen.
- Uit onderzoek blijkt dat leerlingen gebaat zijn bij fysiek onderwijs: ze lopen daarbij en minder achterstanden op.
- Een school kan alleen voor deze leerlingen de school sluiten wanneer opvolging wordt gegeven aan de gezondheidsadviezen van de GGD, óf wanneer het om organisatorische maatregelen niet lukt om de school open te houden, bijvoorbeeld als teveel leraren ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.

Voor welke periode gelden de maatregelen?

- Voor het onderwijs gelden de maatregelen vanaf woensdag 16 december 2020 tot en met vrijdag 15 januari 2021.

Wanneer wordt bepaald welk regime geldt na 17 januari?

- Op dinsdag 12 januari 2021.

Op basis van welke criteria wordt deze afweging op 12 januari 2021 gemaakt?

- Deze condities worden nog bepaald door het kabinet. Hiervoor zal advies aan het OMT worden gevraagd.

Gaan de geplande inhaal- en ondersteuningsprogramma's door in de periode tot en met 17 januari?

- Gezien de sluiting van de scholen tot en met 17 januari kunnen de inhaal- en ondersteuningsprogramma's niet in hun oorspronkelijke vorm doorgaan.
- Alleen de inhaal- en ondersteuningsprogramma's voor examenleerlingen **en** leerlingen in kwetsbare posities kunnen doorgaan in de periode tot en met 17 januari, omdat deze groepen leerlingen zijn uitgezonderd van de maatregel om de scholen te sluiten.
- Inhaal- en ondersteuningsprogramma's voor overige leerlingen kunnen geen doorgang vinden tot en met 17 januari.

2. Hulp en ondersteuning afstandsonderwijs

Waar kunnen ouders terecht als ze thuis geen laptop en/of internet hebben voor onderwijs op afstand?

- Scholen zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van onderwijs, ook op afstand.
- Scholen maken daarbij ook zelf de keuze welke leermiddelen, papier of digitaal, zij daarbij inzetten. Dit doen zij zonder verplichte meerkosten voor ouders. De school is dus de eerste plek waar ouders terecht kunnen wanneer zij knelpunten ervaren met de beschikbaarheid van laptops voor het volgen van onderwijs op afstand.
- Scholen hebben sinds dit voorjaar grote stappen gezet in het op orde brengen van hun ict-infrastructuur. In het voorjaar heeft het kabinet in totaal € 6,3 mln. beschikbaar gesteld

om scholen hierbij te ondersteunen. Hiermee zijn ruim 15.000 devices aan schoolbesturen verstrekt. Deze devices blijven in het bezit van de schoolbesturen en kunnen nu opnieuw worden ingezet voor afstandsonderwijs aan kinderen die thuis niet over een device beschikken.

- Het kabinet heeft dit jaar nogmaals middelen beschikbaar gesteld voor devices, daarmee kunnen nog minimaal 10.000 devices worden verstrekt,.
- Wanneer een leerling thuis niet over een internetverbinding beschikt en deze wel nodig is voor het volgen van onderwijs op afstand dan is het aan de school om, eventueel samen met lokale partijen zoals de gemeente, op zoek te gaan naar een oplossing.

Hoe staat het met extra devices? Wanneer ontvangen scholen deze?

- In het voorjaar heeft het kabinet in totaal € 6,3 mln. beschikbaar gesteld voor scholen om onderwijs op afstand mogelijk te maken. Hiermee zijn ruim 15.000 devices aan schoolbesturen verstrekt. Alle aanvragen zijn toen gehonoreerd. Deze devices blijven in het bezit van de schoolbesturen en kunnen nu opnieuw worden ingezet.
- Het kabinet heeft nu nogmaals middelen beschikbaar gesteld. Schoolbesturen konden hiervoor t/m 15 december een aanvraag indienen bij SIVON. De aanbestedingsprocedure wordt begin januari afgerond. De eerste devices kunnen naar verwachting vanaf begin januari door de leveranciers aan de schoolbesturen worden verstrekt.

Hoe is het geregeld rondom de licenties van uitgeverijen?

- Tijdens de eerste schoolsluiting hebben educatieve uitgeverijen licenties voor toegang tot hun digitale lesmateriaal tijdelijk gratis ter beschikking gesteld. Daarna hebben scholen de mogelijkheid gehad om deze zelf aan te schaffen. Op hun websites geven uitgeverijen informatie over de mogelijkheden voor onderwijs op afstand.
- Scholen die dit nog niet op orde hebben, wordt geadviseerd om op de websites van hun uitgeverij en leverancier te kijken op welke wijze zij de benodigde licenties snel beschikbaar kunnen stellen.
- Scholen kunnen ook gebruik maken van de kosteloze lesmaterialen die beschikbaar zijn gesteld via www.lesopafstand.nl.
- Uit contact met de uitgeverijen komt naar voren dat de educatieve uitgeverijen klaarstaan om scholen aan te sluiten op digitale leesmethodes. Alles wordt op alles gezet om te zorgen dat ook de scholen die zich deze week nog melden, in januari aan de slag kunnen met het lesmateriaal van hun keuze.

3. Noodopvang

Mogen docenten/leerkrachten ook gebruik maken van de noodopvang?

- Ja, in de lijst met cruciale beroepen staan ook leraren opgenomen alsmede personeel op onderwijsinstellingen.
- Als één van de ouders onder deze doelgroep valt, mogen zij gebruik maken van de noodopvang.
- Van belang is dat de cruciale werkzaamheden van leerkrachten zoveel mogelijk kunnen doorgaan, of dit nu vanuit school of vanuit huis plaatsvindt.
- De noodopvang is beschikbaar voor kinderen die op de basisschool zitten. De noodopvang is niet beschikbaar voor kinderen op de middelbare school.

Voor wie is er in de komende periode noodopvang?

- Kinderopvangorganisaties en basisscholen bieden in samenwerking noodopvang aan voor:
 - kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciale beroepsgroep;
 - kinderen voor wie vanwege bijzondere problematiek of een moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is. Dit zijn de kinderen in een kwetsbare positie.

Wanneer is kinderopvang verantwoordelijk voor noodopvang en wanneer scholen?

- Het uitgangspunt is dat kinderen in de bestaande structuren worden opgevangen.
- Binnen de reguliere contracturen met de kinderopvang/BSO is de kinderopvang verantwoordelijk voor de noodopvang.
- Binnen de reguliere schooltijden zijn de scholen verantwoordelijk voor de noodopvang.

- In de vakantieperiode (19 december t/m 3 januari) zijn de basisscholen en middelbare scholen gesloten, en biedt de BSO noodopvang aan voor hun reguliere klanten en gedurende de gebruikelijke openingstijden die zij hanteert tijdens deze vakantieperiode.
- De gemeente coördineert de noodopvang van kinderen in een kwetsbare positie.

Mogen kinderopvanginstellingen (ook in landelijk gebied) hun noodopvang bundelen op één locatie?

- In de praktijk kan het voorkomen dat houders van kinderopvangorganisaties die bijvoorbeeld meerdere vestigingen hebben, enkele vestigingen openhouden om de kinderen van deze ouders in cruciale beroepsgroepen op te vangen.
- Houders die besluiten te clusteren houden het belang van het kind in ogenschouw en proberen bijvoorbeeld zoveel mogelijk de voor de kinderen bekende gezichten in te zetten.
- Ook is het van belang dat dit in overleg met de ouders en de oudercommissies gebeurt.
- Indien het clusteren leidt tot grotere reisafstanden, zullen ouders hier wel akkoord mee moeten zijn.
- Het is niet de bedoeling dat het clusteren leidt tot onmogelijke reisafstanden voor ouders. De noodopvang is er immers op gericht dat ouders in cruciale beroepen hun werk kunnen blijven uitoefenen.

Wie betaalt de noodopvang?

- De noodopvang wordt binnen de reguliere schooltijden en reguliere contracturen met de kinderopvang/BSO aangeboden. Dit gaat voor zowel de scholen als voor de kinderopvang zoveel mogelijk met gesloten beurzen.
- Er zal, net als in het voorjaar, sprake zijn van een financiële tegemoetkoming voor de eigen bijdrage tot de maximum uurprijs voor ouders die de facturen voor de kinderopvang/BSO doorbetalen.

Mogen scholen hun onderwijstijden wijzigen?

- Het uitgangspunt is dat scholen hun reguliere onderwijstijden aanhouden bij het bieden van noodopvang. Hierbij houden zij rekening met eventuele noodzakelijke gespreide tijden om kinderen te brengen en halen. Dit is om het verspreidingsrisico onder ouders en verzorgers zoveel mogelijk te beperken.
- De BSO is open tijdens de reguliere openingstijden van de BSO. De school is verantwoordelijk voor een goede aansluiting op de BSO en maakt hierover afspraken met de BSO-locaties.

Is er ook 24-uurs noodopvang in de avond, nacht en weekend beschikbaar?

- Alleen als uw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang of gastouder volgens de reguliere openingstijden 24-uurs opvang biedt, is er 24-uurs noodopvang beschikbaar voor uw kind(eren).

Hoe wordt bepaald welke kinderen in een kwetsbare positie gebruik kunnen maken van de noodopvang op de kinderopvang/BSO?

- Voor kinderen in een kwetsbare positie hebben gemeenten de zorg om op lokaal niveau een passende oplossing te bieden voor deze kinderen.
- Hierbij kunnen gemeenten in overleg met Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming, Gecertificeerde Instellingen, scholen en jeugdinstanties beoordelen om welke kinderen en problematiek het gaat en gezamenlijk met de kinderopvang kijken naar een passende (maatwerk)oplossing.
- Als de ouder een contract met een kinderopvangorganisatie heeft, kan er gebruik worden gemaakt van de noodopvang op de betreffende kinderopvanglocatie. Als het wenselijk is dat er tijdelijk extra opvang wordt geboden, kan er in overleg met de kinderopvangorganisaties worden gekeken of dit binnen de beschikbare capaciteit voor noodopvang mogelijk is. Gemeenten hebben hier, vanuit hun zorg voor kinderen in kwetsbare posities, een rol in.

- Als een ouder geen contract heeft met een kinderopvangorganisatie, kan de gemeente dit op de gebruikelijke wijze met de kinderopvangorganisatie regelen en de kinderopvang op de gebruikelijke wijze inkopen.
- We volgen samen met de sectorpartijen en de VNG hoe dit werkt in de praktijk.

Hoe wordt bepaald of er voor kinderen van ouders met cruciale beroepen extra opvanguren beschikbaar zijn?

- Als de ouder een contract met een kinderopvangorganisatie heeft, kan er gebruik worden gemaakt van de noodopvang op de betreffende kinderopvanglocatie.
- Als het wenselijk is dat er tijdelijk extra opvang wordt geboden, kan er in overleg met de kinderopvangorganisaties worden gekeken of dit binnen de beschikbare capaciteit voor noodopvang mogelijk is.
- Gezien het feit dat alle ouders gevraagd worden de kosten voor kinderopvang door te betalen, ook als ze hier geen gebruik van kunnen maken, zou het logisch zijn als ouders in cruciale beroepen geen aanvullende factuur ontvangen indien zij extra uren noodopvang nodig hebben.
- Brancheorganisaties BK en BMK roepen kinderopvangorganisaties hier ook toe op.

Wat wordt er gedaan om ervoor te zorgen dat noodopvang direct goed van start gaat en dat kinderen in een kwetsbare positie direct terecht kunnen?

- Maandag 14 december is bekend geworden dat de basisscholen en de kinderopvang per 16 december sluiten. Hierbij is o.a. een uitzondering gemaakt voor kwetsbare kinderen.
- Vanaf woensdag 16 december is er noodopvang beschikbaar voor kinderen van ouders met cruciale beroepen en kinderen in een kwetsbare positie. Dit is vastgelegd en afgesproken met de betrokken vertegenwoordigende (sector)partijen.
- Omdat in het voorjaar al eerder noodopvang is geboden, zijn kinderopvangorganisaties, gastouders en scholen nu beter voorbereid.
- De kinderen waar het om gaat zijn al bekend bij de scholen, kinderopvangorganisaties en de gemeenten. Zij zorgen ervoor dat alle kwetsbare kinderen op school of kinderopvang terecht komen.
- Bij kinderopvang gaat het bijvoorbeeld om kinderen die al gebruik maken van die opvang (een contract hebben). Ook voor noodopvang kunnen die kinderen dan op hun vertrouwde locatie bij vertrouwde gezichten terecht.

4. Groep 8, overgang po/vo en eindexamenleerlingen

Hoe wordt omgegaan met kansrijk adviseren in groep 8?

- Voor basisscholen is het dit jaar mogelijk moeilijker voor basisscholen om het schooladvies te geven aan leerlingen in groep 8. Leerlingen hebben een onrustig jaar achter de rug en bij sommige leerlingen is sprake van leerachterstanden.
- De groep 8'ers moeten dit jaar, net als andere jaren, de beste kansen krijgen om onderwijs te volgen dat past bij hun ontwikkelpotentieel. Dat vraagt erom dat basisscholen deze leerlingen kansrijk adviseren, en dat middelbare scholen deze leerlingen kansrijk plaatsen.
- Extra monitoring, bredere of verlengde brugklassen en extra begeleiding bij achterstanden kunnen hierbij helpen.
- Basisscholen geven een schooladvies gebaseerd op een breed inzicht in de leerling over een langere termijn. Om scholen hierbij te ondersteunen is in oktober de Handreiking schooladvisering gepubliceerd (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2020/10/12/handreiking-schooladvisering>). Hierin wordt aandacht besteed aan wat er allemaal komt kijken bij schooladvisering, zoals samenwerking met het voortgezet onderwijs en met leerlingen en ouders.
- Daarnaast kunnen basisscholen in het Onderwijskundig Rapport en tijdens de warme overdracht extra aandacht besteden aan achterstanden en mogelijke sociaal-emotionele gevolgen van corona voor leerlingen. Op die manier kan de middelbare school direct inspelen op wat de leerling nodig heeft.

Gaat de eindtoets in groep 8 dit jaar door?

- Alle betrokkenen zetten zich ervoor in dat de eindtoets voor groep 8 in schooljaar 2020/21 gewoon doorgaat. Er is op dit moment geen reden om de doorgang van de eindtoets te heroverwegen.
- Om scholen inzicht te geven in de stappen die zijn genomen voor een goede eindtoetsafname, is een door alle toetsaanbieders en toezichthouders onderschreven 'Calamiteitenplan eindtoets schooljaar 20/21' opgesteld. In dit plan wordt beschreven hoe een school in het geval van een calamiteit dient te handelen. Dit calamiteitenplan gaat om onregelmatigheden op schoolniveau, zodat elke school weet hoe in welk geval te handelen.
- In het geval van een calamiteit op een school wordt in eerste instantie gekeken of de geplande eindtoets op een later moment binnen de wettelijke afname periode kan worden afgenomen op de betreffende school. Scholen mogen tussen 15 april en 15 mei een eindtoets afnemen.

Is het mogelijk om zonder hogere eindtoetsuitslag het schooladvies in mei naar boven bij te stellen?

- Nee, dit is niet toegestaan.
- De wet schrijft voor dat énkél bij een hoger toetsadvies het schooladvies naar boven mag worden bijgesteld (art. 42, lid 2, Wpo).

Gaan de in januari geplande LVS-toetsen op de basisschool door?

- De schoolsluiting in het voorjaar heeft een effect gehad op de leergroei die leerlingen doormaken op school. Niet elke leerling profiteert even goed van afstandsonderwijs. Ook wanneer de scholen in januari weer open gaan vraagt dit extra aandacht.
- Om die reden is het van belang dat scholen goed zicht blijven houden op de ontwikkeling die leerlingen de komende tijd doormaken.
- De aanbieders van leerlingvolgsystemen (LVS) hebben een gezamenlijke advieslijn opgesteld. Dit advies is te vinden op <https://www.lesopafstand.nl/lesopafstand/toetsen/leerlingvolgsysteemtoetsen/>. Het advies aan basisscholen is als volgt:
 1. Laat leerlingen de LVS-toetsen niet thuis maken;
 2. Verplaats de geplande toetsperiode naar de week van 1 februari;
 3. Neem de toetsen nog wel af. Juist in deze tijd is het belangrijk goed zicht te houden op de leergroei van leerlingen.

Hoe moeten we een middelbare school kiezen, als we niet kunnen kijken?

- Ook in de periode voor woensdag 16 december 2020 gold dat op school alleen onderwijs, (onderwijsondersteunende) zorg en opvang van kinderen wordt verzorgd.
- Andere activiteiten, zoals open dagen en proeflessen voor leerlingen uit groep 8, vinden op afstand plaats en niet op school.
- Er wordt een beroep gedaan op de creativiteit van scholen om kinderen en ouders/verzorgers op alternatieve manieren kennis te laten maken met middelbare scholen.
- Als handreiking heeft de VO-raad een aantal praktijkvoorbeelden verzameld, zoals een virtuele tour, vlogs en chat om de sfeer van de school te laten proeven. Voor het overdragen van inhoudelijke informatie over de school kan bijvoorbeeld gedacht worden aan webinars en online proeflessen.

Kan de inschrijfdatum voor het voortgezet onderwijs naar achter worden geschoven?

- Leerlingen schrijven zich op een middelbare school in op basis van hun schooladvies. De harde lockdown heeft geen effect op het moment waarop basisscholen dit advies afgeven. Om die reden is het niet nodig om de inschrijfdatum voor het vo naar achteren te schuiven.
- Basisscholen geven een schooladvies gebaseerd op een breed inzicht in de ontwikkeling van de leerling over een langere termijn. Een van de gegevens die veel scholen hiervoor gebruiken is de uitslag op de LVS-toetsen. Deze toetsen kunnen ook dit jaar worden

afgenomen. Informatie hierover staat op [lesopafstand.nl](https://www.lesopafstand.nl) (hyperlink: <https://www.lesopafstand.nl/lesopafstand/toetsen/leerlingvolgsysteemtoetsen/>)

- Het voorlopig schooladvies wordt uiterlijk 1 maart geregistreerd. De LVS-toetsen die in februari worden afgenomen kunnen hier nog in worden meegenomen.
- Daarnaast bepaalt de Rijksoverheid het inschrijfmoment in het VO niet. Dit bepalen vo-scholen zelf. Om die reden kiezen we er ook voor de aanmelddatum bij het voortgezet onderwijs niet generiek te verschuiven.

Kunnen leerlingen uit groep 8 niet fysiek onderwijs blijven volgen met dezelfde argumentatie als de examenleerlingen?

- Nee, groep 8-leerlingen en examenleerlingen zijn niet vergelijkbaar. Het diploma van eindexamenleerlingen is nodig om toegang te krijgen voor het vervolgonderwijs. Het schooladvies van groep 8 leerlingen bepaalt op welk niveau zij instromen in het vo. Voor dit schooladvies hoeven zij geen examen af te leggen.
- Omdat leerlingen in groep 8 de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs maken, is dit wel een bijzonder jaar. De groep 8'ers moeten dit jaar, net als andere jaren, de beste kansen krijgen om onderwijs te volgen dat past bij hun ontwikkelpotentieel. Dat vraagt erom dat basisscholen deze leerlingen kansrijk adviseren, en dat middelbare scholen deze leerlingen kansrijk plaatsen.
- Alle scholen wordt verzocht zich hier voor in te spannen.

Wat betekenen de nieuwe maatregelen voor onderdelen van het PTA die praktische componenten hebben of voor het profielwerkstuk?

- Het onderwijs aan examenleerlingen op scholen gaat door. Desondanks kunnen er componenten van het programma van toetsing en afsluiting zijn die geen doorgang kunnen vinden vanwege de huidige lockdown, zoals een verplicht werkbezoek.
- Indien dit het geval is, kunnen scholen het PTA wijzigen. Daarbij dienen alle verplichte eindtermen onderdeel te blijven van het PTA. Zij volgen hiervoor de voorgeschreven procedures, zoals onderstaand toegelicht.
 - Na vaststelling van het PTA voor 1 oktober is het in beginsel niet mogelijk om het PTA te wijzigen. Er kunnen dit jaar echter onvoorziene omstandigheden zijn waardoor een wijziging toch noodzakelijk is. Ook kan er sprake zijn van een kennelijke onjuistheid in het PTA. Dit geldt voor alle vakken, maar in dit geval specifiek voor het beroepsgerichte profielvak.
 - Een school die hiermee geconfronteerd wordt wendt zich met een verzoek tot wijziging van het PTA tot het bestuur van de school.
 - Voor het vaststellen van het gewijzigde PTA dient de reguliere procedure voor het vaststellen van het PTA, inclusief instemming van de MR, opnieuw te worden doorlopen.
 - Leerlingen, ouders/verzorgers en de inspectie dienen altijd per ommekeer over een wijziging van het PTA actief geïnformeerd te worden. De inspectie wordt door de school geïnformeerd door een mailbericht te zenden aan examenloket@duo.nl. Daarbij moet het volgende worden doorgegeven: welk PTA het betreft (klas, jaar, schoolsoort), reden van wijziging, wat de wijziging is, dat de wijziging door het bevoegd gezag is vastgesteld, dat de MR heeft ingestemd en dat het niet in het nadeel van de leerlingen is. Het gewijzigde PTA wordt vervolgens in het Internetschooldossier geüpload.

Moet voor eindexamenleerlingen niet de eis van 1,5 meter afstand houden worden ingevoerd?

- De maatregelen die nu gelden voor eindexamenleerlingen op school zijn in lijn met de algemene richtlijnen van het RIVM. De situatie in het onderwijs ten aanzien van de verspreidingsrisico's is ook niet veranderd, hoewel het landelijk beeld als geheel wel snel is verslechterd. .
- Op dit moment geldt daarom dat eindexamenleerlingen onderling geen 1,5 meter afstand hoeven te houden. Op het vavo geldt dat jongeren onderling wel afstand moeten houden. Leerlingen moeten wel 1,5 meter afstand houden van het personeel.

- Het dragen van een mondneusmasker is sinds 1 december verplicht voor leerlingen in de school, wanneer zij zich verplaatsen door de school.

5. Overig

Komt er een nieuw servicedocument?

- Communicatie richting schoolbesturen en scholen over de aangepaste maatregelen is van groot belang. De allerlaatste informatie staat altijd het eerst op www.rijksoverheid.nl.
- Daarnaast hebben we het servicedocument, waarin we ingaan op specifieke onderwerpen waarover vragen leven bij schoolbesturen en scholen. Het servicedocument voor funderend onderwijs is een levend document, dat geactualiseerd wordt naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen.
- Het ligt in de rede om – gegeven de laatste ontwikkelingen – het servicedocument opnieuw tegen het licht te houden of te voorzien van een addendum. Dit wordt in de komende dagen bepaald.
- Tegelijkertijd is OCW uiteraard beschikbaar om acute vragen zo snel mogelijk te beantwoorden. Hiervoor hoeven scholen en schoolbesturen niet op een vernieuwde versie van het servicedocument te wachten.

Waar is de lijst met cruciale beroepen te vinden?

- Deze lijst is te vinden op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/ouders-scholieren-en-studenten-kinderopvang-en-onderwijs/cruciale-beroepen>

Gaan we weer kwetsbare leerlingen monitoren zoals in voorjaar?

- Scholen en kinderopvangorganisaties hebben het beste zicht op hun kinderen en leerlingen en wat zij nodig hebben.
- Scholen en kinderopvangorganisaties houden daarmee zelf bij aan welke leerlingen zij opvang bieden.
- Uit de monitoring noodopvang en opvang van kinderen in een kwetsbare positie in het voorjaar bleek dat scholen en kinderopvang de opvang voldoende konden organiseren voor de kinderen die het nodig hadden.
- We zullen signalen en ontwikkelingen die gedurende deze tijdelijke scholensluiting hierover binnenkomen vanuit het veld volgen.
- De sluiting van de scholen duurt na de kerstvakantie nog twee weken. Deze periode is naar verwachting te kort om tot voldoende betrouwbare bevindingen te komen.